

9 atvejo tyrimas (autizmo spektro sutrikimas)

Autizmo spektro sutrikimas (ASS) yra neurologinis raidos sutrikimas, kuris paveikia bendravimą (verbalinį ir neverbalinį), elgesį ir sukelia sensorinių problemų. Daugeliui ASS sergančių asmenų gali vėluoti kalbos raida arba jos nebūti, sutrinka intelektas, judesių koordinacija ir sunku sutelkti dėmesį.

Aprašymas:

Emilija yra 10 metų mergaitė. Jai yra diagnozuotas autizmo spektro sutrikimas (ASS) ir ji turi mokymosi sunkumų. Emilija mokosi 4 klasėje ir lanko bendrojo lavinimo klasę, tačiau pamokų metu jai padeda atskiras mokytojas.

Socialiniai ir emociniai sunkumai: Emilijai sunku bendrauti su kitais žmonėmis, ji sunkiai supranta neverbalinius ženklus, pavyzdžiui, veido išraiškas ir kūno kalbą. Ji taip pat jaučia nerimą būdama tarp kitų žmonių ir sunkiai susiranda draugų.

Kognityviniai sunkumai: Emilijai sunku organizuoti, planuoti ir nustatyti prioritetus. Jai sunku įsiminti įvairią informaciją bei kažką prisiminti.

Mokymosi sunkumai Emilija turi specifinį matematikos mokymosi sutrikimą ir sunkiai supranta pagrindines sąvokas, tokias kaip sudėtis, atimtis ir daugyba. Jai taip pat sunkiai sekasi skaityti ir rašyti, todėl atliekant įvairius testus jai yra duodama daugiau laiko ir leidžiama naudotis pagalbinėmis technologijomis.

Elgesio sunkumai: Emilija yra linkusi greitai nusivilti, dėl to kyla pykčio protrūkių. Ji taip pat sunkiai reguliuoja savo emocijas, todėl ją gali ištikti tam tikros atakos.

Reikšminiai žodžiai: autizmo spektro sutrikimas (ASS), pasikartojantis elgesys, nerimas.

Visi šie žaidimai gali padėti spręsti tam tikrus iššūkius, su kuriais autizmo spektro sutrikimą turintys vaikai.

1 įrankis:

- 1. Pavadinimas:** Apsimeskime
- 2. Šis žaidimas padės išsiaiškinti,** ar vaikas turi problemų, susijusių su socialine sąveika.
- 3. Paaiškinimas, kaip žaisti šį žaidimą:** mokytojas skatina vaikus dalyvauti veikloje, kurios metu reikia apsimesti kitu asmeniu, pavyzdžiui, gydytoju. Autizmo spektro sutrikimą turintiems vaikams gali būti sunku bendrauti ir įsijausti į kito asmens vaidmenį. Tokie žaidimai yra labai svarbi vaikų raidos dalis. Kai vaikas apsimeta virėju, maišančiu sriubą, arba astronautu, skrendančiu į mėnulį, jis lavina daug įvairių įgūdžių, įskaitant:
 - kalbos įgūdžius
 - socialinius ir emocinius įgūdžius
 - problemų sprendimo ir mąstymo įgūdžius
- 4. Rezultatų aiškinimas:** jei vaikas nuolat atsisako dalyvauti tokio pobūdžio žaidimuose arba sunkiai įsijaucia į kitus vaidmenis, tai gali reikšti, kad jis turi problemų, susijusių su socialine sąveika.

5. **Raktažodžiai:** apsimeskime, socialinė sąveika, vaidmenys

6. **Daugiau informacijos galite rasti:**

[//www.dovepress.com/prediction-of-playfulness-by-pretend-play-severity-of-autism-behaviors-peer-reviewed-fulltext-article-NDT](http://www.dovepress.com/prediction-of-playfulness-by-pretend-play-severity-of-autism-behaviors-peer-reviewed-fulltext-article-NDT)

2 įrankis

1. **Pavadinimas:** ko trūksta?

2. **Šis žaidimas padės išsiaiškinti,** ar vaikas turi sensorinio apdoravimo problemų.

3. **Paiškinimas, kaip žaisti šį žaidimą:** šis žaidimas gerina stebėjimo, regėjimo ir klausos įgūdžius, įskaitant aprašomosios kalbos ugdymą. Mokytojas duoda vaikui krūvelę daiktų ar paveikslėlių, vaikas juos apžiūri, tuomet mokytojas paslapčia vieną iš jų paima ir vaikas turi atspėti, kurio daikto ar paveikslėlio trūksta. Autizmo spektro sutrikimą turintiems vaikams gali būti sunku apdoroti sensorinę informaciją ir nustatyti, ko trūksta.

4. **Rezultatų aiškinimas:** jei vaikui nuolat sunku nustatyti, ko jam trūksta, tai gali reikšti, kad jis turi problemų su sensoriniu apdorojimu.

5. **Raktažodžiai** ko trūksta?, sensorinis apdorojimas, identifikavimas

6. **Daugiau informacijos galite rasti:**

[//www.eslkidsgames.com/2017/06/esl-game-whats-missing.html](http://www.eslkidsgames.com/2017/06/esl-game-whats-missing.html)

3 įrankis:

1. **Pavadinimas:** įvardink emociją

2. **Šis žaidimas padės išsiaiškinti,** ar vaikas turi problemų, susijusių su bendravimu.

3. **Paiškinimas, kaip žaisti šį žaidimą:** mokytojas parodo vaikams paveikslėlius, kuriuose yra žmonės, išreiškiantys įvairias emocijas. Vaiko užduotis yra pasakyti, kokia emocija yra pavaizduota kiekviename paveikslėlyje. Vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimą, gali būti sunku bendrauti ir atpažinti kitų žmonių emocijas.

4. **Rezultatų aiškinimas:** jei vaikui nuolat sunku atpažinti emocijas, tai gali reikšti, kad jis turi bendravimo problemų.

5. **Raktažodžiai:** emocijos, socialinis bendravimas, emocijų atpažinimas

6. **Daugiau informacijos galite rasti:**

https://www.elsanetwork.org/free_resource/name-the-emotion-game/

4 įrankis:

1. **Pavadinimas:** atitikimo žaidimas

2. **Šis žaidimas padės išsiaiškinti,** ar vaikui trūksta pasikartojančios griežtos tvarkos veiksmų sekos.

3. **Paiškinimas, kaip žaisti šį žaidimą:** mokiniai, sergantys autizmu, gali dažnai daug ką pamiršti. Darbinė atmintis ypač svarbi, kad mokiniai galėtų atlikti užduotis ar laikyti testus klasėje. Mokytojas duoda vaikams kortelių su paveikslėliais ir daiktų ir vaikas turi juos sugretinti. Autizmo spektro sutrikimą

turintys vaikai gali kelis kartus rinktis tuos pačius daiktus arba vis tą patį daiktą.

- 4. Rezultatų aiškinimas:** jei vaikas nuolat renkasi tuos pačius daiktus arba užsifiksuoja ties tam tikru daiktu, tai gali reikšti, kad jam trūksta pasikartojančios griežtos tvarkos veiksmų sekos.
- 5. Reikšminiai žodžiai:** atitikimo žaidimas, pasikartojantis elgesys, fiksacija, atitikimas
- 6. Daugiau informacijos galite rasti:**
<https://study.com/academy/lesson/memory-games-for-students-with-autism.html>

5 įrankis

- 1. Pavadinimas:** sensorinis pasivaikščiojimas
- 2. Šis žaidimas padės išsiaiškinti,** ar vaikas turi sensorinio apdorojimo problemų.
- 3. Paaiškinimas, kaip žaisti šį žaidimą:** paprastai sensorinis pasivaikščiojimas - tai linksmas ar spalvingas takas, kuriuo eidami vaikai gali tyrinėti naujus ar skirtingus pojūčius. Sensoriniai takai gali būti naudojami siekiant padėti vaikams, kurie turi sensorinio apdorojimo problemų. Jie padeda lavinti motorinius įgūdžius, pusiausvyrą, rankų ir akių koordinaciją ir erdvės suvokimą. Mokytojas sukuria sensorinį taką naudodamas įvairias tekstūras ir objektus, pavyzdžiui, putplasčio kilimėlius, pupelių maišus ir tekstūrinius kilimėlius. Vaiko užduotis – eiti sensoriniu taku ir užlipti ant kiekvieno jame esančio daikto. Autizmo spektro sutrikimą turintiems vaikams gali būti sunku apdoroti sensorinę informaciją ir vaikščioti ant tam tikrų tekstūrų.
- 4. Rezultatų aiškinimas:** jei vaikas nuolat vengia tam tikrų tekstūrų arba liečia jas labai nenoriai, tai gali reikšti, kad jis turi sensorinio apdorojimo problemą.
- 5. Raktažodžiai:** jutiminis pasivaikščiojimas, sensorinis apdorojimas, tekstūros
- 6. Daugiau informacijos galite rasti:**
<https://www.twinkl.it/teaching-wiki/sensory-walk>